

Sygn. akt II KK 223/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Patrycja Kotlarska

w sprawie **M. M.**

skazanego z wyrok łączny

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 2 października 2020 r.,

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w T.

z dnia 6 września 2017 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla pkt 1, 2, 3 i 7 zaskarżonego wyroku i sprawę
przekazuje Sądowi Rejonowemu w T. do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w T. z dnia 6 września 2017 r. (sygn. akt II K (...)) orzeczono karę łączną w wymiarze 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1 wyroku) przez połączenie kar orzeczonych wyrokami:

- Sądu Rejonowego w T. z dnia 12 września 2011 r. w sprawie II K (...), utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w T. z dnia 12 stycznia 2012 r. w sprawie IX Ka (...) za przestępstwo wyczerpujące dyspozycję art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od listopada 2008 r. do października 2010 r., za które na podstawie art. 209 § 1 k.k. została wymierzona kara 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawieszono na okres próby 5 lat,

- Sądu Rejonowego w T. z dnia 15 października 2014 r. w sprawie II K (...), utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w T. z dnia 12 lutego 2015 r. w sprawie IX Ka (...), po oddaleniu przez Sąd Najwyższy kasacji postanowieniem z dnia 17 września 2015 r. w sprawie III KK 278/15 uznając ją za oczywiście bezzasadną, za przestępstwo wyczerpujące dyspozycję art. 286 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 64 § 1 k.k. popełnione w warunkach czynu ciągłego w okresie od 29 września 2009 r. do 07 października 2009 r., za które na podstawie art. 286 § 3 k.k. została wymierzona kara 6 miesięcy pozbawienia wolności,

oraz karę łączną (pkt 3 wyroku) 40 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokości jednej stawki dziennej w kwocie 60 złotych, przez połączenie kar orzeczonych wyrokami:

- Sądu Rejonowego w T. z dnia 30 września 2013 r. w sprawie VIII K (...), zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w T. z dnia 20 lutego 2014 r. w sprawie IX Ka (...) za przestępstwo skarbowe wyczerpujące dyspozycję art. 77 § 2 k.k.s w zw. z art. 6 § 2 k.k.s popełnione w okresie od stycznia do grudnia 2010 r., za które na podstawie art. 77 § 2 k.k.s została wymierzona kara grzywny w wymiarze 20 stawek dziennych po 60 złotych,

- Sądu Rejonowego w T. z dnia 22 stycznia 2014 r. w sprawie II K (...), zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w T. z dnia 5 czerwca 2014 r. w sprawie IX Ka (...) za przestępstwo skarbowe wyczerpującego dyspozycję art. 77 § 1 i 2 k.k.s w zw. z art. 6 § 2 k.k.s, popełnione w okresie od maja 2009 r. do grudnia 2009

roku, za które na podstawie art. 77 § 2 k.k.s w zw. z art. 23 § 1 i 3 k.k.s została wymierzona kara grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych po 60 złotych.

Wyrok powyższy uprawomocnił się bez zaskarżenia.

Od powyższego wyroku łącznego kasację w trybie art. 521 § 1 k.p.k. co do pkt 1 i 3 wniósł Prokurator Generalny, zarzucając przedmiotowemu orzeczeniu:

„I. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego i materialnego, to jest art. 572 k.p.k., art. 75 § 4 k.k. i art. 85 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.), poprzez objęcie węzłem kary łącznej (w pkt. 1) - kary jednostkowej 2 lat pozbawienia wolności, orzeczonej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat 5 próby wyrokiem Sądu Rejonowego w T., sygn. akt II K (...), za pozostające w zbiegu realnym przestępstwo, w sytuacji, gdy w czasie orzekania w przedmiocie kary łącznej upłynął termin umożliwiający zarządzenie wykonania tej kary, a tym samym nie podlegała ona łączeniu, co obligowało Sąd do umorzenia postępowania w tym zakresie,

II. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego i materialnego, to jest art. 572 k.p.k., art. 85 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. i w zw. z art. 39 § 1 i § 2 k.k.s., poprzez nieobjęcie węzłem kary łącznej (w pkt. 3) - kary jednostkowej grzywny, wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w J. XI Zamiejskowy Wydział Kamy z siedzibą w P. z dnia 15 maja 2013 r., sygn. akt XI K (...), za popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 i § 3 k.k. (100 stawek dziennych po 30 zł każda) w zw. z art. 64 § 1 k.k. z karami grzywny, wymierzonymi przez Sąd Rejonowy w T. za przestępstwa skarbowe określone w art. 77 § 2 k.k.s. i innych, popełnione przed wydaniem wskazanego orzeczenia, a wynikającymi z wyroków wydanych w dniach: 30 września 2013 r., sygn. akt VIII K (...) (20 stawek dziennych po 60 zł każda - czyn popełniony w okresie od stycznia do grudnia 2010 r.) i 22 stycznia 2014 r., sygn. akt II K (...) (30 stawek dziennych po 60 zł każda - czyn popełniony w okresie od maja 2009 r. do grudnia 2009 r.), w konsekwencji czego orzeczono karę łączną grzywny w wymiarze 40 stawek dziennych po 60 zł

każda w miejsce kar jednostkowych orzeczonych za popełnienie przestępstw skarbowych, natomiast karę wynikającą z wyroku Sądu Rejonowego w J. XI Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w P. o sygn. akt XI K (...), pozostawiono do odrębnego wykonania.”

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części, a w konsekwencji również jego pkt 2 i 7 oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k..

W wyroku z dnia 12 kwietnia 2013 r., III KK 401/12 (OSNKW 2013, z. 8, poz. 68), Sąd Najwyższy wskazał, że wydaniu wyroku łącznego sprzeciwia się sytuacja, gdy kara wymierzona za pozostające w realnym zbiegu przestępstwa, w czasie orzekania w przedmiocie kary łącznej nie mogła być już wykonana i nigdy do wykonania nie może zostać wprowadzona (drugie zdanie tezy). Taka sytuacja niewątpliwie zachodzi w przypadku określonym przez art. 75 § 4 k.k., tj. gdy upłynie 6 miesięcy od zakończenia okresu próby. W realiach niniejszej sprawy w istocie procedowanie co do połączenia kar opisanych w pkt 1 wyroku łącznego nastąpiło 2 miesiące po upływie terminu, o jakim mowa w art. 75 § 4 k.k. Wobec tego, z uwagi, iż kara ta nigdy nie mogłaby zostać wdrożona do wykonania, jej połączenie węzłem kary łącznej z inną karą nie było dopuszczalne.

Natomiast w zakresie naruszenia prawa procesowego i materialnego co do rozstrzygnięcia z pkt 3 wyroku łącznego, doszło do błędu w ustaleniu chronologii popełniania czynów względem chronologii zapadania poszczególnych wyroków (co *nota bene* zawsze było najczęstszym błędem w modelu kary łącznej opartej na cezurze pierwszego chociażby nieprawomocnego wyroku).

Ma rację Prokurator Generalny, iż pierwszym chronologicznie wyrokiem było orzeczenie Sądu Rejonowego w J. XI Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w P. z dnia 15 maja 2013 r. (sygn. akt XI K (...)), i karę orzeczoną tym wyrokiem należało połączyć z karami tego samego rodzaju, orzeczonymi za

popęlnienie przestępstw skarbowych dokonanych przed datą wydania wskazanego rozstrzygnięcia, tj.:

1. za czyn z art. 77 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. popełniony w okresie od stycznia do grudnia 2010 r. (20 stawek dziennych po 60 zł każda; wyrok z 30 września 2013 r., sygn. akt VIII K (...),)
2. za czyn z art. 77 § 1 i § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. popełniony w okresie od maja 2009 r. do grudnia 2009 r. (30 stawek dziennych po 60 zł każda; wyrok z 22 stycznia 2014 r., sygn. akt II K (...)),

zgodnie z treścią art. 85 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. i na podstawie art. 39 § 2 k.k.s. w zw. z art. 39 § 1 k.k.s. orzec karę łączną grzywny.

Brak uwzględnienia powyższego spowodowało, iż wbrew jasnym regułom łączenia kar w systemie obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r., nie objęto węzłem kary łącznej wszystkich nadających się do połączenia kar. Spowodowało to rozstrzygnięcie na niekorzyść skazanego, gdyż kara wymierzona w sprawie XI K (...) wobec umorzenia postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego (pkt 7) podlegałaby odrębnemu wykonaniu.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.